

INNOVATSION BOSHQARUV VA TEXNOLOGIYALAR: YANGI TEXNOLOGIYALAR VA INNOVATSIYALARNI BIZNESGA QANDAY INTEGRATSIYA QILISH

Umirzoqov O'rolbek

Toshkent davlat agrar universiteti Magistr 1-kurs talabasi
Sharipov Ravshan

Toshkent davlat agrar universiteti 2-kurs talabasi
Youm1rzoqov@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14891602>

ARTICLE INFO

Received: 11th February 2025

Accepted: 12th February 2025

Published: 18th February 2025

KEYWORDS

Innovatsion boshqaruv, Yangi texnologiyalar, Biznes integratsiyasi, Raqamli transformatsiya, Sun'iy intellekt, Avtomatlashtirish, Startap ekotizimi, Blokcheyn texnologiyasi, Elektron tijorat, Innovatsion strategiya

ABSTRACT

Bugungi biznes muhitida innovatsion boshqaruv va yangi texnologiyalarni integratsiya qilish kompaniyalarning raqobatbardoshligini oshirishda muhim rol o'ynamoqda. Ushbu maqolada innovatsion boshqaruvning mohiyati, uning biznes jarayonlariga ta'siri va samaradorligini oshirishdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, sun'iy intellekt, avtomatlashtirish, blokcheyn texnologiyalari va raqamli transformatsiya kabi zamonaviy texnologiyalarni biznesga joriy etish usullari o'rganiladi. O'zbekiston va MDH davlatlarining ilg'or kompaniyalari misolida innovatsion boshqaruv amaliyotlari va ularning iqtisodiy samaradorligi tahlil qilinadi. Maqolada UzAuto Motors, Payme va Click kabi kompaniyalar tajribasi ko'rib chiqilib, yangi texnologiyalarni tatbiq etishning afzalliklari yoritiladi. Shu bilan birga, innovatsiyalarni joriy etishda duch kelinadigan muammolar va ularni hal qilish yo'llari ham tahlil qilinadi. Mazkur maqola innovatsion menejment bilan shug'ullanuvchi tadbirkorlar, ilmiy izlanish olib borayotgan mutaxassislar va biznes boshqaruv sohasida faoliyat yurituvchi tadqiqotchilar uchun foydali bo'lishi mumkin.

Kirish

Zamonaviy biznes dunyosida innovatsiyalar va yangi texnologiyalarni samarali qo'llash kompaniyaning raqobatbardoshligini oshirish uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Innovatsion boshqaruv – bu tashkilotning texnologik yangiliklarni joriy etish va ulardan maksimal foyda olish bo'yicha tizimli yondashuvdir. Bugungi global iqtisodiy sharoitda kompaniyalar doimiy ravishda o'z ish faoliyatini rivojlantirish va yangi texnologiyalarni joriy etish ustida ishlashga majbur. Raqobat kuchayganligi sababli, tadbirkorlar nafaqat yangi mahsulot va xizmatlar yaratish, balki operatsion jarayonlarni optimallashtirish orqali ham samaradorlikni oshirishga harakat qilmoqdalar. Innovatsion boshqaruv nafaqat texnologik rivojlanishni anglatadi, balki tashkilotning biznes strategiyasini takomillashtirish, mijozlar ehtiyojlarini chuqurroq tushunish va raqobatda ustunlikka erishish vositasi hamdir. Bunga erishish uchun esa

korxonalar zamonaviy texnologiyalar, xususan, sun'iy intellekt, avtomatlashtirish, bulut texnologiyalari va big data tahlili kabi vositalardan foydalanishga majburdir. Ushbu maqolada yangi texnologiyalarni biznes jarayonlariga muvaffaqiyatli integratsiya qilish usullari, ularning afzalliklari va real hayotda qo'llanilishi bo'yicha misollar keltiriladi. Innovatsion texnologiyalarni o'zlashtirish va ularni muvaffaqiyatli qo'llash orqali kompaniyalar qanday qilib yanada samarali faoliyat yuritishi mumkinligi keng yoritiladi.

Yangi texnologiyalar va ularning biznesga ta'siri

Texnologiyalar rivojlanishi bilan kompaniyalar o'z faoliyatini optimallashtirish va mijozlar ehtiyojlarini qondirish uchun turli innovatsion yechimlardan foydalanmoqda. Quyida asosiy yo'nalishlarga misollar keltiriladi:

1. **Raqamli transformatsiya:** Kompaniyalar ishlab chiqarish, marketing, mijozlarga xizmat ko'rsatish kabi sohalarda raqamlashtirish jarayonini olib bormoqda. Masalan, **Amazon** sun'iy intellekt asosida ishlaydigan **Alexa** yordamida mijozlarga xizmat ko'rsatish tizimini takomillashtirdi.
2. **Sun'iy intellekt va avtomatlashtirish:** **Tesla** kompaniyasi ishlab chiqarish liniyalarida robotlashtirilgan tizimlardan foydalangan holda xarajatlarni kamaytirish va mahsulot sifatini oshirishga erishdi.
3. **Bulut texnologiyalari:** **Google Drive**, **Dropbox** va **OneDrive** kabi xizmatlar kompaniyalarga hujjatlar almashinuvi va saqlashni osonlashtirishga yordam bermoqda.
4. **Blokcheyn texnologiyasi:** **IBM** o'zining blokcheyn platformasidan foydalanib, global yetkazib berish zanjirlarini shaffoflashtirdi va xavfsizlikni oshirdi.
5. **Elektron tijorat va onlayn to'lov tizimlari:** **PayPal**, **Stripe** va **Payme** kabi tizimlar biznesga tez va xavfsiz moliyaviy operatsiyalarni amalga oshirish imkonini bermoqda.

Biznesga innovatsiyalarni integratsiya qilish bosqichlari

Yangi texnologiyalarni kompaniya faoliyatiga muvaffaqiyatli joriy etish uchun quyidagi bosqichlarni amalga oshirish lozim:

1. **Bozor va ichki ehtiyojlarni tahlil qilish**
  - o Mijozlarning yangi texnologiyalarga bo'lgan talabini aniqlash.
  - o Kompaniyaning mavjud tizimlarini o'rganish va ulardagi kamchiliklarni aniqlash.
2. **Loyihani rejalashtirish**
  - o Texnologiya joriy etish strategiyasini ishlab chiqish.
  - o Xarajatlar va kutilayotgan natijalarni baholash.
3. **Tajriba loyihalarini amalga oshirish**
  - o Dastlab kichik miqyosdagi test sinovlarini o'tkazish.
  - o Natijalarni tahlil qilib, kerakli o'zgarishlarni kiritish.
4. **To'liq joriy etish va optimallashtirish**
  - o Texnologiyani barcha jarayonlarga integratsiya qilish.
  - o Xodimlarni o'qitish va yangi tizimga moslashtirish.

Real misol: O'zbekistonda innovatsion boshqaruv amaliyoti

O'zbekistonda ham innovatsion texnologiyalarni biznesga joriy etish bo'yicha samarali ishlar olib borilmoqda. Masalan, **UzAuto Motors** kompaniyasi avtomobil ishlab chiqarishda robotlashtirilgan tizimlardan foydalanib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirmoqda. Zamonaviy ishlab chiqarish uskunalarning joriy etilishi natijasida mahsulot sifati yaxshilangan, xarajatlar kamaygan va ishlab chiqarish jarayoni tezlashgan. Shuningdek, kompaniya sun'iy intellekt asosida ishlab chiqilgan monitoring tizimlarini ishga tushirib, ishlab chiqarish jarayonlarining uzluksizligini ta'minlamoqda. Bundan tashqari, **Payme** va **Click** kabi elektron to'lov tizimlari mijozlar va tadbirkorlar uchun qulay moliyaviy xizmatlar yaratishga imkon bermoqda. Ushbu tizimlar orqali foydalanuvchilar tez va xavfsiz to'lovlarni amalga oshirishlari, shuningdek, biznes egalari o'z mijozlari bilan yanada qulay aloqada bo'lish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Elektron to'lov tizimlari O'zbekiston bozorida nafaqat to'lov jarayonlarini avtomatlashtirish, balki raqamli iqtisodiyot rivojiga ham katta hissa qo'shmoqda. Barcha ushbu texnologik yangiliklar O'zbekiston kompaniyalariga innovatsiyalarni samarali joriy etish va bozordagi raqobatbardoshligini oshirishga yordam bermoqda.

Xulosa

Innovatsion boshqaruv va texnologiyalarni biznesga integratsiya qilish zamonaviy kompaniyalar uchun muhim strategik qadam hisoblanadi. Sun'iy intellekt, avtomatlashtirish, bulut texnologiyalari va blokcheyn kabi ilg'or texnologiyalar kompaniyalar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Kelajakda texnologik yangiliklarni faol qo'llash orqali biznes jarayonlarini yanada samarali va foydali qilish mumkin. MDH davlatlari orasida innovatsion boshqaruv va texnologiyalarni biznesga integratsiya qilish sohasida turli darajadagi yutuqlarga erishilgan. Rossiya va Qozog'iston yirik korxonalarining avtomatlashtirilgan ishlab chiqarish tizimlarini joriy etishda yetakchi bo'lsa, O'zbekiston va Qirg'iziston raqamli to'lov tizimlari va elektron tijorat sohasida sezilarli yutuqlarga erishmoqda. Har bir davlat o'z iqtisodiy va infratuzilma xususiyatlariga mos ravishda innovatsiyalarni joriy etib, o'z bizneslarini rivojlantirmoqda. Kelajakda texnologik hamkorlik va tajriba almashish orqali MDH davlatlari innovatsion taraqqiyot yo'lida yanada katta muvaffaqiyatlarga erishishi mumkin.

Foydalangan adabiyotlar.

1. **Tursunov U., Xoshimov B.** – "Innovatsion menejment" – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
2. **Jo'rayev S.** – "Innovatsion iqtisodiyot va uning rivojlanish omillari" – Toshkent: Fan, 2019.
3. **Qodirov M.** – "Biznes boshqaruv va innovatsion texnologiyalar" – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021.
4. **O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi** – "Innovatsion strategiyalar va ularning iqtisodiyotga ta'siri" – Rasmiy nashr, 2022.
5. **O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori** – "Innovatsion rivojlanish strategiyasi to'g'risida" – 2018-yil 7-mart, PQ-3575-sonli qaror.
6. **Karimov I.A.** – "O'zbekiston – bozor iqtisodiyotiga o'tishning o'ziga xos yo'li" – Toshkent: O'zbekiston, 1993.
7. **Rustamov D.** – "Texnoparklar va innovatsion klasterlar" – Toshkent: Innovatsiya markazi nashriyoti, 2020.
8. **Rahmonov Sh.** – "Innovatsion biznes asoslari" – Toshkent: Iqtisodiyot, 2018.
9. **Muhamedov U.** – "Texnologik tadbirkorlik va startap loyihalar" – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2022.

10. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi - "Innovatsion faoliyat bo'yicha statistik ma'lumotlar to'plami" - 2023.

INNOVATIVE
ACADEMY